

Komunálne voľby na Slovensku

Odborná konferencia APÚMS SR

9. apríla 2014, Podbanské

Aktivity ZMOS v oblasti volebného práva

Zákon o podmienkach výkonu volebného práva a o zmene Občianskeho súdneho poriadku a zákona o volebnej kampani a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 85/2005 Z. z. o politických stranách a politických hnutiach v znení neskorších predpisov boli predložené na diskusiu v apríli 2013

Opakovane o ňom rokovali orgány ZMOS uskutočnili sa rokovania aj na odbornej úrovni. V auguste 2013 boli doručené Národnej rade SR. Od toho času „spočívajú“ v prvom čítaní.

Praktické pripomienky uplatňované v rámci legislatívneho procesu

Zánik členstva v okrskovej volebnej komisii ak člen nezloží sľub 10 dní pred voľbami. Tento mechanizmus bol v doterajšom legislatívnom procese akceptovaný. Ide o zavedenie ex lege zániku členstva, čo umožňuje starostom a primátorom urobiť potrebné kroky pre naplnenie počtu členov komisií.

Úprava postavenia mestskej volebnej komisii v Bratislave a v Košiciach. Zákon v navrhovanom znení neobsahoval ustanovenia, ktoré by upravovali túto úroveň volebných komisií.

Praktické pripomienky uplatňované v rámci legislatívneho procesu

Vylúčenie osôb blízkych kandidátovi z členstva v miestnych volebných komisiách. Táto požiadavka vyplývala z potenciálneho konfliktu záujmov, ako aj z možného vnímania objektivity volieb voličmi, ak výsledky vyhlasuje napr. rodinný príslušník úspešného kandidáta. Predkladateľ túto pripomienku neakceptoval. Dôvodil najmä tým, že členovia miestnej komisie nemajú vplyv na výsledok hlasovania, ako aj tým, že by prakticky nebolo možné overovať rodinné väzby. Vylúčenie by tak spočívalo len na vyhlásení člena miestnej komisie.

Možnosť posunúť začiatok hlasovania, najviac o dve hodiny – jednotne, pre všetky voľby. Ide predovšetkým o možnosť prispôbiť začiatok hlasovania voličom, ktorí vykonávajú svoje zamestnanie najmä cez víkend v dvanásťhodinových zmenách, či dochádzajú za prácou do vzdialenejších miest.

Praktické pripomienky uplatňované v rámci legislatívneho procesu

Zavedenie doručovania do domácnosti. Išlo o požiadavku vychádzajúcu z hospodárnosti a efektívnosti. Zároveň však vznikla povinnosť identifikovať počet domácností. Pripomienka bola akceptovaná.

Zavedenie zákazu vynášania hlasovacích lístkov z volebnej miestnosti. Požiadavka, ktorá síce neeliminuje nežiadúce javy pri voľbách, no doposiaľ nebol formulovaný zákaz vôbec. Úplné znemožnenie by si vyžiadalo pravdepodobne využívanie priehľadných volebných urien a nepoužívanie obálok.

Praktické pripomienky uplatňované v rámci legislatívneho procesu

Zavedenie jednotného odmeňovania členov komisií a oslobodenie odmeny člena okrskovej volebnej komisie od daňovej povinnosti z odmeny. Išlo o požiadavku, ktorá by odstránila povinnosť nehlasovania do poisťovní, zároveň by sa znovuoťvorila možnosť výkonu člena okrskovej komisie aj pre osoby poberajúce napr. predčasný dôchodok. Pripomienka podmiennečne akceptovaná ak bude súhlasiť MFSR.

Upustenie od zámeru zaviesť pokuty voči obciam pri zabezpečovaní preneseného výkonu štátnej správy na úseku volieb. Ide o permanentné pokusy o zavedenie penalizácie obcí pri prenesenom výkone štátnej správy, ktoré sa zatiaľ darí odvracať.

Praktické pripomienky uplatňované v rámci legislatívneho procesu

Požiadavka na zavedenie mechanizmu brániacemu špekulatívnym presídleniam predovšetkým pred komunálnymi voľbami. V širokej diskusii v rámci rozporového konania sa nepodarilo nájsť obojstranne akceptovateľný a s Ústavou SR konformný mechanizmus. Všetky doposiaľ navrhované riešenia by boli buď porušením ústavného práva na slobodný pohyb (a pobyt) alebo by išlo o obmedzovanie práva voliť a byť volený.

Požiadavka na možnosť vylúčenia účasti verejnosti na zisťovaní výsledkov volieb z dôvodu ohrozenia priebehu zisťovania výsledkov, alebo z dôvodu kapacitných možností miestnosti. Išlo o praktickú požiadavku na zabezpečenie nerušeného priebehu volieb pri zachovaní možnosti účasti verejnosti na procese zisťovania výsledkov volieb.

Praktické pripomienky uplatňované v rámci legislatívneho procesu

Problematika nástupu náhradníka – bolo navrhované, aby osvedčenie odovzdával predseda miestnej volebnej komisie, prípadne ním poverený člen. V predložennom znení sú úkony koncentrované na starostu, čo v ojedinelých prípadoch môže spôsobovať komplikácie.

„Politické“ pripomienky:

Zváženie možnosti povinnej účasti na voľbách

Vzdelanostný cenzus pre kandidátov.

Zmena mechanizmu voľby do NRSR z jednoobvodového modelu na viacobvodový,

Rovnaký model doručovania kandidátnych listín, buď v každých voľbách do domácnosti, alebo len na úradnej tabuli a webe ak je zriadený

Jednokolové voľby predsedov VÚC

K úprave volebnej kapane

Požiadavka na formuláciu zákazu vyvesovania volebných plagátov mimo miesta určeného obcou. A povinnosť kandidátov do 30 dní od vyhlásenia výsledkov odstrániť plagáty. Predkladateľ obhajoval práva vlastníkov stavieb v súkromnom vlastníctve.

Na diskusiu

Súvisiace okruhy tém na diskusiu:

Skúsenosti z prezidentských volieb, ktoré majú byť reflektované pri komunálnych voľbách

Nezáujem o volené funkcie, predovšetkým v malých obciach – faktická neexistencia samosprávnosti. Argument v prospech municipalizácie?

Ďakujem za pozornosť

Bruno Konečný

Riaditeľ legislatívnej sekcie Kancelárie ZMOS

konecny@zmos.sk